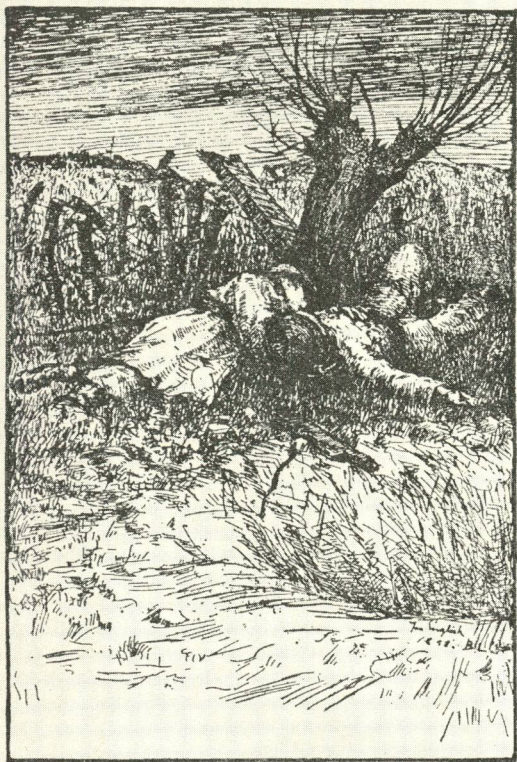

RAEMDONCK, Edward van (Temse 8 oktober 1895) en **Frans van** (Temse 24 januari 1897), oorlogsvrijwilligers, samen gesneuveld te Steenstrate op 26 maart 1917.

Beiden studeerden te Temse en te Geeraardsbergen. Frans studeerde ook in 1912-'13 aan het Jozefiencollege te Leuven. In augustus 1913 richtten zij samen met andere vrienden te Temse de kring *Onder Ons* op. Frans ontpopte er zich tot de dichter Joris Sylphe, wiens werk in 1919 door O. Dambre werd gepubliceerd als : *De Zielezang van Joris Sylphe* (in 1922 heruitgegeven als *De Zielezang van Frans van Raemdonck*).

Gebroeders Van Raemdonck door Joe English.

Met 44 vrienden meldde zij zich in 1914 als oorlogsvrijwilligers. Tot 20 juni 1915 leefden zij samen aan het front. Ingevolge verwondingen van Frans gingen hun levenswegen tijdelijk uiteen. Frans verbleef in het hospitaal te De Panne en te Rennes. In december 1915 werd ook Edward gewond en opgenomen in het hospitaal te Calais en daarna te Dieppe. In februari 1916 waren ze weer samen aan het front, waar zij lid werden van de Vlaamse studieringen.

Begin 1917 werden zij samen met anderen, naar beweerd wordt vanwege hun Vlaamsgezindheid, overgeplaatst naar een andere compagnie van het 4de linieregiment. Met twee andere sergeanten en enkele soldaten, onder leiding van een luitenant, kregen zij als opdracht in de nacht van 25 op 26 maart 1917 een offensieve patrouille uit te voeren over de IJzer ter hoogte van Stampkot. Deze opdracht werd met succes uitgevoerd en leverde vijf Duitse krijgsgevangenen op. Bij de terugkeer op het verzamelpunt ontdekte Edward dat niemand wist waar zijn broer Frans gebleven was. Hij keerde terug naar de gevaarlijke zone en ging naar hem op zoek. Geen van beiden keerde terug.

Pas achttien dagen later ontwaarde men aan Belgische zijde in het niemandsland een lijk. Verkenner werden uitgestuurd en vonden drie lijken: de gebroeders Van Raemdonck en soldaat Fiévez. Daar de lijken te zeer ontbonden waren en het bergen ervan in het zicht van de vijand te veel gevaren opleverde, werd bevel gegeven ze alle drie ter plaatse te begraven. Dit gebeurde twee nachten later onder leiding van sergeant Withof. Bij de diverse offensieven werden deze graven vóór het einde van de oorlog nog driemaal stukgeschoten.

Vooraf onder de Temsenaren wekte de dood van de gebroeders grote beroering. Een brancardier die betrokken was bij het begraven van de lijken, beweerde dat beide broeders in elkaars armen lagen. Deze versie werd door O. Dambre, een familielid, gepubliceerd in het soldatenblaadje Onze Temschenaars. Op verzoek van een ander familielid, Clemens de Landtsheer, tekende Joe English dit tafereel, welke tekening op ruime schaal werd verspreid. Toen sergeant Withof dit vernam, deelde hij in augustus 1917 aan De Landtsheer een kleine rechtzetting mee: wel lagen er twee lijken in elkaars armen, maar het waren de lijken van een sergeant en een soldaat (Withof had hun galons afgetrokken). De Landtsheer stemde met deze versie in, maar verklaarde de eerste versie te verkiezen terwille van haar symbolische waarde, en - na de dood van Joe English (31 augustus 1918) - ook uit piëteit voor deze Vlaamse kunstenaar. Bij de opgraving van de lijken op 3 april 1924 bleek het onmogelijk de zeer weinige resten te identificeren. Zij werden in één kist gedeponneerd en te West-Vleteren onder de middelste van drie officiële Belgische grafstenen begraven. Op 21 augustus 1932 werden de resten andermaal opgegraven en bijgezet in de crypte van de IJzertoren als de resten van de gebroeders Van Raemdonck. Tot op heden werd hierbij niet vermeld dat ook de Waalse soldaat Fiévez samen met hen begraven werd. Dit feit en de publikatie in 1933 van het boekje van O. Dambre De Offergang der Gebroeders Van Raemdonck, waarin de klassieke versie andermaal weergegeven werd, lokte in ruime kring reacties uit bij de Belgische unitaristen en Vlaamse federalisten.

